

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ - ΦΑΣΗ Β (2013-2014)**

Πλαίσιο Σχεδιασμού και Οργάνωσης Διδασκαλίας

Ενότητα του σχολικού εγχειριδίου: «Τρόποι Ζωής και Επαγγέλματα» (Ενότητα 13, Γ' Τεύχος)

Τάξη: ΣΤ' Δημοτικό Σχολείο: Ε' Δημοτικό Σχολείο Λακατάμειας – Αγίου Ιωάννη Χρυσοστόμου

Ημερομηνία: 18/3/2014

Δίκτυο Σχολείων ΕΔΕ: Δρος Δήμητρας Μέσσιου

Για τον σχεδιασμό και την οργάνωση του μαθήματος συνεργάστηκαν οι:

Μαρία Κουνναμά (Εκπαιδευτικός) και Ρέα Παπαγεωργίου (Σύμβουλος Ελληνικών), με τη στήριξη της Χρυστάλλας Αντωνιάδη (Διευθύντριας).

Συνοπτική παρουσίαση ανάπτυξης της ενότητας

1.1. ΤΙ ΕΧΕΙ ΠΡΟΗΓΗΘΕΙ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Αφορμή για ενασχόληση των παιδιών με το θέμα: Οι μαθητές και μαθήτριες, προτού ασχοληθούν με την ενότητα «Τρόποι ζωής και Επαγγέλματα» του σχολικού εγχειριδίου, συμμετείχαν σε ένα πρόγραμμα σε σχολική βάση, για την ασφαλή χρήση του διαδικτύου. Κατά τη διάρκεια μίας δραστηριότητας του προγράμματος, καταγράφηκαν τα επαγγέλματα των γονιών των μαθητών και μαθητριών της τάξης. Με τα δεδομένα αυτά, τα παιδιά κατασκεύασαν σχετική γραφική παράσταση. Από τη συγκεκριμένη δραστηριότητα, διαφάνηκε ότι οι μητέρες ασχολούνται με επαγγέλματα τα οποία «παραδοσιακά» θεωρούνται γυναικεία (π.χ., γραμματέας, εκπαιδευτικός). Οι διαπιστώσεις των παιδιών, βάσει της έρευνας που διεξήγαγαν, σε συνδυασμό με την καθιερωμένη *Ημέρας της Γυναίκας* στις 8 Μαρτίου, οδήγησαν την τάξη να ασχοληθεί με τους παράγοντες που μας επηρεάζουν, όταν θα επιλέξουμε ένα επάγγελμα, μελετώντας κείμενα τόσο από το βιβλίο τους όσο και από επιπρόσθετες πηγές¹.

Τα παιδιά σχολίασαν τα γλωσσικά και μη γλωσσικά στοιχεία του κάθε κειμένου και, με κάθε ευκαιρία, εκφράζονταν προφορικά και γραπτώς, για τα κείμενα και τις απόψεις των συμμαθητών/τριών τους. Γενικά, συμμετείχαν σε διάφορες δραστηριότητες ανάγνωσης, κατανόησης, παραγωγής λόγου και κριτικής διερεύνησης των κειμένων. Ειδικότερα, μελέτησαν τις συμβάσεις του άρθρου, όπως αυτές εντοπίστηκαν σε ένα συγκεκριμένο άρθρο από εφημερίδα. Επίσης, συγκέντρωσαν και παρουσίασαν στοιχεία και πληροφορίες, που αφορούν παραδοσιακά επαγγέλματα τα οποία τείνουν να εκλείψουν.

1.2. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ που χρησιμοποιήθηκε στα προηγούμενα μαθήματα:

- ✓ «Συνέντευξη με τον κύριο Μανόλη» (Βιβλίο Μαθητή *Λέξεις, Φράσεις, Κείμενα*, γ' τεύχος, σσ. 8-9)
- ✓ Ενημερωτικό φυλλάδιο για την ίση αμοιβή για ίση εργασία (<http://ec.europa.eu/e>)
- ✓ Άρθρο «Ανδρικά επαγγέλματα με γυναικεία υπόθεση...» (Εφημερίδα *Σημερινή*, 14-08-2011)
- ✓ Φιλμάκι (διαφημιστικό σποτ ιδιωτικού πανεπιστημίου) <http://www.unic.ac.cy/about-us/photos-videos/tv-spots-2013>)
- ✓ Σχολική Γραμματική Ε' και ΣΤ' τάξης, Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων, Αθήνα

¹Στην απόφαση αναφορικά με το ποιο διδακτικό υλικό θα αξιοποιηθεί, βοήθησε η σφαιρική επισκόπηση των Βιβλίων Μαθητή και Δασκάλου.

2.1. Δείκτες Επιτυχίας – Επάρκειας:

Κατανόηση Γραπτού Λόγου

Δείκτες Επιτυχίας	Δείκτες Επάρκειας
1. Τοποθετούν ένα κείμενο σε πλαίσιο (θεματικό, επικοινωνιακό, κοινωνιοπολιτισμικό)	
1.1. Συνθέτουν πληροφορίες που δηλώνονται ρητά ή και υπόρρητα στο κείμενο και τις παρουσιάζουν συνοπτικά, με στοιχεία προσωπικής θέσης	1.1.1. Λέξεις, φράσεις, προτάσεις που δηλώνουν ρητά ή και υπόρρητα πληροφορίες (π.χ., θέμα) 1.1.3. Προσωπικά κριτήρια για την επιλογή πληροφοριών και αιτιολόγηση με στοιχεία προσωπικής θέσης (π.χ., συνοπτική απόδοση πορείας ανέλιξης γυναίκας επιστήμονος μέσα από το κείμενο στις 'πατούσες')
1.3. Επεξηγούν τεκμηριωμένα πώς κείμενα και τρόποι παρουσίασης ανθρώπων και πολιτισμών συνδέονται με ιστορικά, πολιτισμικά, κοινωνικά πλαίσια	1.3.3. Λεξιλόγιο και ορθογραφία λέξεων με διαχρονική και συγχρονική διάσταση (π.χ., διευθύντρια, καθηγήτρια, γυναίκα επιστήμονας, γιατρός/γιατρίνα, δικηγόρος/δικηγόρινα), και σύνδεσή τους με ρητά και υπόρρητα νοήματα (π.χ., σε σχέση με κοινωνικές σχέσεις - ταυτότητες - αξίες)
1.4. Αξιοποιούν στρατηγικές κατανόησης για εξαγωγή συμπερασμάτων, σε σχέση με τον τρόπο που παρουσιάζεται ένα θέμα	1.4.1. Αιτιολογημένες προβλέψεις και εξαγωγή συμπερασμάτων, για το είδος, το περιεχόμενο και την οπτική του συγγραφέα, μέσα από σύνθεση πληροφοριών και κριτική διερεύνηση (π.χ., μέσω διατύπωσης ερωτημάτων) για το περιεχόμενο κειμένου, με βάση στοιχεία όπως: εικόνα, τίτλος, είδος κειμένου, συγγραφέας, σκοπός, επικοινωνιακό και κοινωνιοπολιτισμικό πλαίσιο 1.4.5. Κριτικά μετα-κείμενα [= κείμενα που προκύπτουν μέσω κριτικών τροποποιήσεων και μπορεί να αφορούν στο περιεχόμενο, τη μορφή, το ύφος, τη δομή, τη γλώσσα κειμένου (π.χ., μετασχηματισμός τίτλου ώστε να αποδομεί τα στερεότυπα φύλου)]
2. Αναγνωρίζουν τον τρόπο που οργανώνεται και λειτουργεί ο λόγος σε επίπεδο κειμένου, πρότασης, λέξης	
2.1. Διαβάζουν κείμενα, αυτόνομα, με άνεση και εκφραστικότητα, αξιοποιώντας συμβάσεις του γραπτού λόγου και αξιολογώντας τον εαυτό τους ως αναγνώστη	2.1.1. Συντακτική λειτουργία προτάσεων, λέξεων, ως βάση για κατανόηση και κριτική ανάγνωση [«ευθύς» - «πλάγιος» λόγος ως επιλογές που δίνουν ή περιορίζουν τη φωνή (και αμεσότητά της) ατόμων στο κείμενο] 2.1.2. Σημασιολογική ερμηνεία γλωσσικών και μη γλωσσικών στοιχείων, με βάση το ευρύτερο πλαίσιο (θεματικό, επικοινωνιακό, κοινωνιοπολιτισμικό) και τον σκοπό και το είδος κειμένου (π.χ., «παλεύουν» vs «προσπαθούν») 2.2.1. Κείμενα, όπως: επιστημονικά άρθρα
2.2. Αναγνωρίζουν και αναφέρουν το είδος κειμένου, με βάση τις σχετικά σταθερές συμβάσεις του	
3. Αξιολογούν και κρίνουν ένα κείμενο ως προς τη λειτουργία και το περιεχόμενό του	
3.2. Αξιολογούν τον τρόπο που εναλλακτικές αναπαραστάσεις ενός θέματος επηρεάζουν διαφορετικά ακροατήρια	3.2.1. Γλωσσικά και μη γλωσσικά στοιχεία (π.χ., λεξιλόγιο, υπερβολές, μεταφορές, φωτογραφία, απεικονίσεις, συμβολισμοί) που συμβάλλουν στη διαμόρφωση ιδεών και αξιών σε σχέση με διαφορετικές κοινωνικές ομάδες (σε σχέση με τα στερεότυπα φύλου που προβάλλονται ή αποδομούνται στο κείμενο)

Παραγωγή Γραπτού Λόγου

Δείκτες Επιτυχίας	Δείκτες Επάρκειας
1. Τοποθετούν το παραγόμενο κείμενο σε πλαίσιο (θεματικό, επικοινωνιακό, κοινωνιοπολιτισμικό)	
1.2. Καθορίζουν τον σκοπό και τον αποδέκτη, συνδέοντας το παραγόμενο κείμενο με ευρύτερο κοινωνιοπολιτισμικό πλαίσιο	1.2.1. επίσημη πληροφόρηση, προβληματισμός (ενημερωτικό φυλλάδιο για τα στερεότυπα φύλου στα επαγγέλματα) 1.2.2. Στοιχεία επικοινωνιακού και κοινωνικοπολιτισμικού πλαισίου, όπως: αποδέκτης, χώρος, χρόνος, μέσο δημοσιοποίησης του κειμένου, με έμφαση στη σχέση «εαυτού και αποδέκτη» και στα ατομικά ή και κοινωνικά χαρακτηριστικά τους (π.χ., ρόλοι, ταυτότητες, αξίες) και τα χαρακτηριστικά χώρου - χρόνου (π.χ., κυρίαρχες αντιλήψεις γονέων, μαθητών, κυπριακής κοινωνίας)
2. Οργανώνουν τον λόγο σε κείμενο	
2.2. Καθορίζουν το κατάλληλο είδος και ύφος κειμένου, σύμφωνα με την επικοινωνιακή ανάγκη, τον σκοπό και τον αποδέκτη	2.2.1. Κείμενα, όπως: ενημερωτικό φυλλάδιο (με ενσωμάτωση στοιχείων, πληροφοριών, απόψεων, ερευνών)
3. Αξιολογούν το παραχθέν κείμενο ως προς τη λειτουργία και το περιεχόμενό του	
3.1. Αξιολογούν την αποτελεσματικότητα κειμένου και τη διατύπωση της προσωπικής τους θέσης, με βάση το θεματικό, επικοινωνιακό και το ευρύτερο κοινωνιοπολιτισμικό πλαίσιο, αιτιολογώντας επιλογές στη μορφή, τη δομή και το περιεχόμενό του (με στόχο τον προβληματισμό των αναγνωστών σε σχέση με τα στερεότυπα φύλου)	3.1.1. Πραγμάτωση κειμένου, όπως: γλωσσικά και μη γλωσσικά στοιχεία, κειμενικές συμβάσεις, συνοχή και συνεκτικότητα κειμένου: δείκτες συνοχής (π.χ., συνώνυμα, αντωνυμίες, σύνδεσμοι, επεξηγήσεις, ελλείψεις, επαναλήψεις), δείκτες συνεκτικότητας (π.χ., σύνδεση μεταξύ τμημάτων του κειμένου, ανάλογα με το είδος και τη λειτουργία) 3.1.2. Επικοινωνιακή επάρκεια κειμένου και ανάδειξη προσωπικής θέσης: συνάφεια θέματος, σκοπού, αποδέκτη, ύφους, με άμεσες ή έμμεσες αναφορές και τοποθετήσεις, σχόλια, κρίσεις για τη σχέση «εαυτού και αποδέκτη» (και στα ατομικά ή και κοινωνικά χαρακτηριστικά τους) και σε χαρακτηριστικά χώρου, χρόνου (π.χ., συνήθειες, αξίες, δεδομένα εποχής, συνθήκες)

Κατανόηση - Παραγωγή Προφορικού Λόγου

Δείκτες Επιτυχίας	Δείκτες Επάρκειας
1. 1. Κατανοούν και παράγουν προφορικό λόγο τοποθετώντας τον σε πλαίσιο (θεματικό, επικοινωνιακό, κοινωνιοπολιτισμικό)	
1.2. Αξιολογούν ρητά και υπόρρητα νοήματα	1.2.1. Λέξεις, φράσεις, προτάσεις που δηλώνουν ρητά ή και υπόρρητα πληροφορίες (π.χ., θέμα – πώς αναδεικνύεται ο «δρόμος» της Λανκτάρ προς την επιτυχία; - προβλήματα, γνωρίσματα χαρακτήρων, αιτία - αποτέλεσμα, δράση - συνέπεια, κίνητρα, προθέσεις, επεξηγήσεις, συναισθήματα, κρίσεις)

2.2. ΠΟΡΕΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Εισαγωγή – Σύνδεση με τα προηγούμενα και προσανατολισμός στο μάθημα

- Κάθε παιδί σημειώνει σε μία καρτέλα μία λέξη, η οποία, πιστεύει, αντιπροσωπεύει την ενότητα με την οποία ασχολείται η τάξη τις τελευταίες μέρες. Παρουσιάζονται οι καρτέλες και σχολιάζονται.
- Τα παιδιά συμπληρώνουν την πρώτη στήλη στο χαρτόνι που έχουν στην ομάδα τους (Τι γνωρίζουμε - βλ. Παράρτημα 1). *Ελεύθερη επιλογή στον τρόπο έκφρασης των παιδιών (π.χ., λέξεις-κλειδιά, προτάσεις)*. Ανακοινώνονται τα αποτελέσματα.
- «Διάδρομος σκέψης»: Τα παιδιά, χωρισμένα σε δύο ομάδες, στέκονται το ένα απέναντι από το άλλο και σχηματίζουν ανάμεσά τους έναν διάδρομο. Μία μαθήτριά υποδύεται ένα κορίτσι, το οποίο προβληματίζεται για το ποιο επάγγελμα θα επιλέξει και, περνώντας ανάμεσα από τα υπόλοιπα παιδιά, «ακούει» τις επιλογές που έχει (αναμένεται ότι οι εισηγήσεις-«ψίθυροι» των παιδιών θα είναι απόρροια των σημειώσεων που κατέγραψαν προηγουμένως στο χαρτόνι). Γίνεται μια πρώτη αναφορά στο κείμενο της ημέρας.
- Τα παιδιά καλούνται να διαβάσουν τον τίτλο του άρθρου, που βρίσκεται στο βιβλίο τους στη σ. 15, και να αιτιολογήσουν γιατί νομίζουν ότι έχει επιλεγεί να παρουσιαστεί στην ενότητα, με την οποία ασχολούνται.
- Διατυπώνονται υποθέσεις/προβλέψεις στις ομάδες και συμπληρώνεται η δεύτερη στήλη στο χαρτόνι τους (Τι θέλουμε να μάθουμε - βλ. Παράρτημα 1).
- Εκπρόσωπος κάθε ομάδας ανακοινώνει τις προβλέψεις της ομάδας του/της. Συζήτηση.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Ανάγνωση - Κατανόηση – Επεξεργασία άρθρου

Τα παιδιά ρίχνουν μια γρήγορη ματιά στο κείμενο (διαγώνια ανάγνωση) και αποφασίζουν ποιο είναι το είδος του κειμένου (αναφέρουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι είναι άρθρο, βάσει της μορφής, του περιεχομένου και του συγκεκριμένου του κειμένου). Επαναφέρονται τα βασικά χαρακτηριστικά του άρθρου².

- Εστιασμένη ανάγνωση: Τα παιδιά καλούνται να διαβάσουν το άρθρο σιωπηρά μέχρι το σημείο που απαντά στο ερώτημα: *Ποιο είναι το βασικό θέμα του άρθρου;* (Αναμένεται ότι θα διαβάσουν μόνο την πρώτη παράγραφο). Ανακοινώνουν το θέμα και υποστηρίζουν την απάντησή τους. Αναμένεται, επίσης, να αναφέρουν ότι στα πλείστα άρθρα το βασικό θέμα παρουσιάζεται στην πρώτη παράγραφο.
- Τα παιδιά διαβάζουν σιωπηρά το κείμενο³.
- Ακολουθεί η μεγάλωφωνη ανάγνωση του κειμένου από την εκπαιδευτικό και η επεξεργασία του:
  - ✓ Παιχνίδι *Ορθού- Λάθους*: Τα παιδιά αποφασίζουν αν η δήλωση που ακούνε είναι ορθή (στέκονται) ή λανθασμένη (κάθονται), βασίζοντας την απόφασή τους σε πληροφορίες από το κείμενο.
  - ✓ Τα παιδιά εντοπίζουν και χρωματίζουν τη φράση, που δηλώνει την προσπάθεια των γυναικών να ανελιχθούν σήμερα. Αναμένεται να εντοπιστεί η φράση *«παλεύουν ακόμα για να κατακτήσουν τη θέση που τους αξίζει στον τομέα της έρευνας»* (στην 1η παράγραφο). Δίνονται συνώνυμα της λέξης «παλεύουν» (π.χ., *προσπαθούν, δυσκολεύονται, αγωνίζονται*). Τοποθετούν τα συνώνυμα στην πρόταση του κειμένου, αντικαθιστώντας το *παλεύουν*. Σχολιάζουν τι αλλάζει στην πρόταση και κατ' επέκταση στο κείμενο. Αφού σημειωθούν τα συνώνυμα, τα παιδιά καλούνται να τα διαβαθμίσουν, ώστε να δείχνουν το μέγεθος της προσπάθειας των γυναικών. Καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι η χρήση του ρήματος «παλεύουν» είναι μια γλωσσική επιλογή, που μεγεθύνει τη δυσκολία την οποία αντιμετωπίζει μια γυναίκα, στο να κατακτήσει τον τομέα της επιστήμης.

² Τα χαρακτηριστικά αυτά εντοπίστηκαν και καταγράφηκαν από τα παιδιά, σε προηγούμενα μαθήματα και είναι αναρτημένα στην πινακίδα της τάξης. Ενδεχομένως, να παρατηρήσουν κάποιες ομοιότητες/διαφορές μεταξύ του εν λόγω άρθρου με προηγούμενα κείμενα που επεξεργάστηκαν/διερεύνησαν.

³ Την ώρα της ανάγνωσης, γίνεται χρήση λεξικού, όπου υπάρχουν άγνωστες λέξεις (ρουτίνα της τάξης)

- ✓ Τα παιδιά, αφού αναφερθούν στα βασικά πρόσωπα του άρθρου, καλούνται να συμπληρώσουν το προφίλ τους, υπογραμμίζοντας στο κείμενο τις πληροφορίες (ατομική εργασία) και συμπληρώνοντάς τες, σε ανάλογο φύλλο εργασίας (σε δυάδες, βλ. Παράρτημα 2). *(Κάθε δυάδα αναλαμβάνει να παρουσιάσει ένα από τα δύο πρόσωπα).*
- ✓ Ανακοινώνουν και συζητούν τα αποτελέσματα της συνεργασίας τους.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3: Λεξιλόγιο – Επαγγέλματα σε θηλυκό vs αρσενικό γένος

- Αναμένεται ότι, στην παρουσίαση του προφίλ των δύο γυναικών, τα παιδιά θα καταγράψουν και τα επαγγέλματά τους (διευθύντρια, καθηγήτρια, γυναίκα επιστήμονας⁴). Σε δυάδες, συμπληρώνουν και άλλα επαγγέλματα (αναμένεται, επίσης, ότι πολλά θα αποδοθούν στο αρσενικό γένος, π.χ., γιατρός, δικηγόρος). Τα ουσιαστικά καταγράφονται στον πίνακα και τα παιδιά, αφού δηλώσουν το θηλυκό γένος, καλούνται να κάνουν παρατηρήσεις ως προς τη χρήση του γένους του ουσιαστικού και να αναδειχθούν, έτσι, στερεότυπα. (π.χ., γιατρός vs γιατρίνα: υφολογική διαφορά; μήπως η γλώσσα αλλάζει;). Σχολιάζεται, επίσης, η ορθογραφία καταλήξεων των ουσιαστικών.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4: Η χρήση του ευθέος και πλάγιου λόγου στο κείμενο- Εφαρμογές

- Τα παιδιά βασίζονται στο άρθρο και σκιαγραφούν τον «δρόμο» μιας γυναίκας-επιστήμονος, προς τη βράβειυσή της με ένα διεθνές βραβείο (ομάδες), γράφοντας σημεία σε «πατούσες» από χαρτόνι. *(Κάθε ομάδα αναλαμβάνει διαφορετικό μέρος του κειμένου).*
- Παρουσιάζεται ένα φιλμάκι στο οποίο η Μπεν Λάκνταρ μιλά για τις δυσκολίες που αντιμετώπισε. Τα παιδιά σχολιάζουν και συμπληρώνουν τις επιπρόσθετες πληροφορίες στον «δρόμο».
- Τίθεται το ερώτημα με ποιον τρόπο ο δημοσιογράφος δίνει φωνή στη Μπεν Λάκνταρ (δίνει «αυτούσια» τα λόγια της - ευθύς λόγος). Επισημαίνεται, όμως, το γεγονός ότι, όταν θα παρουσιάσει δυσκολίες που αντιμετώπισε η επιστήμονας, χρησιμοποιείται κυρίως ο πλάγιος λόγος. Τα παιδιά εντοπίζουν τον ευθύ και τον πλάγιο λόγο στο κείμενό τους και ανατρέχουν στη Σχολική Γραμματική τους (ρουτίνα τάξης), για να ανακαλέσουν ή και να επισημάνουν νέες σχετικές «γραμματικές πληροφορίες». Γίνεται συζήτηση και καταγράφονται ρήματα, τα οποία μπορεί ο δημοσιογράφος να χρησιμοποιήσει (π.χ., *διαπιστώνει, εισηγείται, ξεκαθαρίζει*). Σχολιάζουν: (α) τι αλλάζει, όταν ο ευθύς λόγος γίνεται πλάγιος και (β) πώς αλλάζει η έμφαση, ανάλογα με το ρήμα που επιλέγεται στον πλάγιο λόγο (π.χ., *αναφέρει vs ξεκαθαρίζει*).
- Δίνονται κάποια αποσπάσματα από το άρθρο και τα παιδιά προσπαθούν να τα μετατρέψουν γραπτώς από ευθύ σε πλάγιο λόγο και αντίστροφα (Ατομική εργασία, βλ. Παράρτημα 3). *(Μοιράζονται αποσπάσματα διαφορετικού βαθμού δυσκολίας).*

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 5: Τελική αξιολόγηση – Διασύνδεση με το επόμενο μάθημα

- Τα παιδιά καλούνται να επιστρέψουν πίσω στον τίτλο του άρθρου και να εξηγήσουν πώς η χρήση των συγκεκριμένων λέξεων προάγει στερεότυπα. Προβληματίζονται και διατυπώνουν γραπτώς δικούς τους τίτλους, «ώστε να μη συμβαίνει αυτό» (Ομάδες). Οι τίτλοι των ομάδων στερεώνονται στον πίνακα, με διαβάθμιση, η οποία αφορά το πόσο οι γλωσσικές επιλογές του τίτλου ξεφεύγουν από τα κοινωνικά στερεότυπα φύλου.
- Τα παιδιά συμπληρώνουν την τρίτη στήλη στο χαρτόνι (Τι μάθαμε τελικά - βλ. Παράρτημα 1), που είχαν πάρει από την αρχή του μαθήματος, και κάθε ομάδα το τοποθετεί στην πινακίδα⁵. Παράλληλα, ανακοινώνονται τα αποτελέσματα των εργασιών τους.
- Το συμπέρασμα, στο οποίο αναμένεται ότι θα καταλήξουν τα παιδιά, είναι ότι παρόλο που οι γυναίκες αντιμετωπίζουν δυσκολίες, μπορούν να ανελιχθούν επαγγελματικά, και σε τομείς που παραδοσιακά

⁴ Η συζήτηση μπορεί να οδηγήσει σε συζήτηση για διώνυμα, όπως ο γενικός ελεγκτής/η γενική ελέγκτρια κ.λπ.

⁵ Στην πινακίδα αυτή υπάρχει μια γενική παρουσίαση της ενότητας και τα παιδιά προσθέτουν, κατά διαστήματα, διάφορα στοιχεία.

θεωρούνται ανδρικοί. Παρουσιάζεται ένα σύντομο φιλμάκι, το οποίο δείχνει την επαγγελματική ανέλιξη των γυναικών και τις δυσκολίες που συναντούν (μια διαφορετική αντίληψη της κατάστασης από αυτήν που παρουσιάζει το άρθρο). Αυτό θα είναι το έναυσμα για να αρχίσει η συζήτηση στο επόμενο μάθημα, με ανάλογα στοχευμένα, σε όλα τα επίπεδα, ανοίγματα.

2.3. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ (διδασκαλίας υπό παρακολούθηση):

- ✓ Κείμενο από Βιβλίο Μαθητή. «Επιστήμη με άρωμα γυναίκας» (Βιβλίο Μαθητή *Λέξεις, Φράσεις, Κείμενα*, γ' τεύχος, σ. 15-16)
- ✓ http://www.youtube.com/watch?v=39sJy7dJFK0&feature=youtube_gdata_player
- ✓ <http://www.youtube.com/watch?v=9PfgCBaMAa4>
- ✓ Φύλλα εργασίας (βλ. Παράρτημα)

3.1. ΤΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΕΤΑΙ ΝΑ ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΙ ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ:

Την επόμενη ημέρα της διδασκαλίας θα ακολουθήσει συνεξέταση του άρθρου «Επιστήμη με άρωμα γυναίκας» και του άρθρου «Ανδρικά επαγγέλματα με γυναικεία υπόθεση», ως προς το περιεχόμενο και τα γλωσσικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για αναπαραγωγή των στερεότυπων που σχετίζονται με το έμφυλο στοιχείο στα επαγγέλματα. Θα συζητηθούν ομοιότητες και διαφορές που υπάρχουν μεταξύ των δύο κειμένων, ως προς το πώς διαμορφώνονται οι συμβάσεις του άρθρου, ανάλογα με την περίπτωση επικοινωνίας και το συγκεκριμένο στο οποίο το κάθε κείμενο διαμορφώθηκε. Επίσης, θα σχολιαστεί η λειτουργία των επιθέτων *ανδρικά/γυναικεία* και πώς αλλιώς θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν στα κείμενα, έτσι ώστε να μην προβάλλονται κοινωνικά στερεότυπα. Αργότερα, θα επισκεφτεί το σχολείο Λειτουργός του Τμήματος Εργασιακών Σχέσεων του Υπουργείου Εργασίας, για να παρουσιάσει στους/στις μαθητές/τριες την κυπριακή πραγματικότητα. Τα παιδιά θα ετοιμάσουν ερωτήσεις και θα πάρουν συνέντευξη από τη φιλοξενούμενη. **Η προετοιμασία για συνέντευξη** παρέχει την ευκαιρία ενασχόλησης της τάξης με το συγκεκριμένο κειμενικό είδος, το ύφος που απαιτείται, τη χρήση β' πληθυντικού, και τις ερωτηματικές λέξεις/προτάσεις. Βοηθητικό θα είναι και το κείμενο «Συνέντευξη με τον κύριο Μανόλη» (κείμενο του οποίου η διδασκαλία προηγήθηκε).

Στο τέλος της ενότητας, τα παιδιά θα ετοιμάσουν ένα **ενημερωτικό φυλλάδιο, στο οποίο θα παρουσιάζουν την κυπριακή πραγματικότητα, σχετικά με τα στερεότυπα και το έμφυλο στοιχείο στην επιλογή επαγγέλματος, αξιοποιώντας, μεταξύ άλλων, και τις ΤΠΕ. Θα αποφασίσουν για τα πώς και τα γιατί του φυλλαδίου, συζητώντας τίτλους, δομή, εικόνες, μορφή, χρήση κεφαλαίων και πεζών, ονοματικές φράσεις κ.λπ. Το φυλλάδιο αυτό θα σταλεί στους γονείς των μαθητών/τριών του σχολείου και θα αναρτηθεί και στην ιστοσελίδα του σχολείου.** Επιπρόσθετα, θα ετοιμαστεί μια παρουσίαση από τα παιδιά, όπου θα καταγράψουν όλα όσα εντόπισαν, αξιολόγησαν και εισηγήθηκαν, κατά τη διάρκεια της ενότητας. Η παρουσίαση θα γίνει στα υπόλοιπα τμήματα της έκτης και πέμπτης τάξης του σχολείου, κατά τη διάρκεια κοινής συγκέντρωσης (ρουτίνα σχολείου).

3.2. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ (για τη συνέχεια):

- ✓ Τετράδιο Εργασιών, τεύχος β', Ενότητα «Τρόποι Ζωής και επαγγέλματα», ασκήσεις 1,2,3,8,12
- ✓ Βιβλίο Μαθητή, τεύχος γ', σελ.22
- ✓ Ιστοσελίδα e-steki chat & fun, «Ερώτηση ημέρας: Υπάρχουν γυναικεία και αντρικά επαγγέλματα;»
- ✓ <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.281522158610397.60158.229636260465654&type=3>

